

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Środowiska

KSI.410.2.4.2024

Tekst jednolity*

Pani
Dorota Zawadzka-Stępniaś
Prezes Zarządu
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
ul. Konstruktorska 3a
02-673 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

***Uwzględniono zmiany wprowadzone uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z 30 stycznia 2025 r.**

P/24/040 – Postępowanie z olejami odpadowymi

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
+48 22 444 52 32, ksi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ¹ ul. Konstruktorska 3a, 02-673 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Zawadzka-Stępniaak – Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej² od 18 marca 2024 r. Poprzednio, w okresie objętym kontrolą, funkcję kierownika jednostki pełnili: Przemysław Ligenza - Prezes Zarządu NFOŚiGW od 31 marca 2022 r. do 17 marca 2024 r. Paweł Mirowski – p.o. Prezes Zarządu NFOŚiGW od 24 lutego 2022 r. do 30 marca 2022 r. Maciej Chorowski – Prezes Zarządu NFOŚiGW od 20 sierpnia 2020 r. do 23 lutego 2022 r. Dominik Bąk – p.o. Prezes Zarządu NFOŚiGW od 1 czerwca 2020 r. do 19 sierpnia 2020 r. Piotr Woźny – Prezes Zarządu NFOŚiGW od 30 sierpnia 2019 r. do 31 maja 2020 r. (akta kontroli str. 6-11)
Zakres przedmiotowy kontroli	Finansowanie działań związanych z gospodarką olejami odpadowymi.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do 14 października 2024 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska
Kontrolerzy	1. Władysława Siekierska-Szarejko – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KSI/49/2024 z 8 maja 2024 r. 2. Justyna Cymerys-Cesarz – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KSI/48/2024 z 8 maja 2024 r. i nr KSI/90/2024 z 19 września 2024 r. (akta kontroli str. 1-2a)

¹ Dalej: „Fundusz” lub „NFOŚiGW”.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2020-2024 (do dnia zakończenia kontroli) możliwe było uzyskanie dofinansowania ze środków NFOŚiGW na działania związane z olejami odpadowymi⁵ takie jak usuwanie odpadów, remediacja terenu czy przedsięwzięcia edukacyjne przyczyniające się do zwiększenia świadomości ekologicznej. Programy priorytetowe w ramach których można było uzyskać dofinansowanie ze środków NFOŚiGW nie były dedykowane wyłącznie olejom odpadowym i nie uwzględniały wszystkich zadań z zakresu gospodarki olejami odpadowymi ujętymi w Krajowym planie gospodarki odpadami 2022⁶ i Krajowym planie gospodarki odpadami 2028⁷, w których jako potencjalne źródło finansowania wskazano środki NFOŚiGW. Oferta programowa NFOŚiGW skierowana była przede wszystkim na finansowanie działań związanych z usuwaniem skutków niewłaściwego postępowania z olejami odpadowymi.

NFOŚiGW nie przeprowadził analizy i identyfikacji grup beneficjentów potencjalnie zainteresowanych skorzystaniem z dofinansowania na przedsięwzięcia związane z gospodarką olejami odpadowymi w ramach uruchomionych programów priorytetowych. Skutkiem tego NFOŚiGW, w okresie objętym kontrolą, nie promował możliwości udzielenia dofinansowania zadań dotyczących gospodarki olejami odpadowymi wśród tej grupy odbiorców. Nie organizował również szkoleń prezentujących założenia programów priorytetowych, które byłyby kierowane do przyszłych beneficjentów gospodarujących olejami odpadowymi, w celu rozpowszechniania oferty programowej, aby dotrzeć do jak najszerszego grona potencjalnych odbiorców. Takie postępowanie NFOŚiGW było niezgodne z celami działania NFOŚiGW określonymi w art. 400b ust. 2a ustawy – Prawo ochrony środowiska⁸.

Wszystkie 7 umów, objętych szczegółowym badaniem, zawartych przez NFOŚiGW i zakończonych w okresie objętym kontrolą, w ramach których dofinansowywane były działania w zakresie usuwania olejów odpadowych (dotyczące usuwania odpadów i remediacji terenu) zostało prawidłowo i terminowo rozliczonych. Przy czym do jednej z nich zawarto aneks wydłużający termin zakończenia realizacji przedsięwzięcia, osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego, pomimo że terminy te upłynęły ponad 10 miesięcy przed jego zawarciem, co było działaniem nierzetelnym.

NFOŚiGW rozliczył udzielone dofinansowanie w formie dotacji na zadanie polegające na sporządzeniu dokumentu pn. „Ekspertyza na potrzeby aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (2028)”, które zrealizowane zostało przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy⁹ na podstawie umowy nr 2055/2020/Wn50/NE-OZ/D zawartej 21 grudnia 2020 r., pomimo że dokument ten nie zawierał wszystkich elementów określonych w pkt 5 szczegółowego opisu przedsięwzięcia stanowiącego załącznik do niniejszej umowy

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu sformulowano ocenę w formie opisowej.

⁵ Zgodnie z art. 3 pkt 16 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) przez pojęcie oleje odpadowe – rozumie się przez to wszelkie mineralne lub syntetyczne oleje smarowe lub przemysłowe, które przestały się nadawać do użytku, do jakiego były pierwotnie przeznaczone, w szczególności zużyte oleje z silników spalinowych i oleje przekładniowe, oleje smarowe, oleje turbiniowe oraz oleje hydrauliczne.

⁶ Uchwała nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 (M.P. z 2022 r. poz. 1030 – uchylony 13 lipca 2023 r.); dalej: „Kpgo 2022”.

⁷ Uchwała nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (M.P. poz. 702), dalej: „Kpgo 2028”.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 54, ze zm, dalej: „Poś”.

⁹ Dalej: „IOŚ-PIB”.

III. Opis stanu faktycznego

OBSZAR	Finansowanie działań związanych z gospodarką olejami odpadowymi
--------	--

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Kpgo 2022, w którym jako potencjalne źródło finansowania wskazano środki NFOŚiGW¹⁰, w tym m.in. na:

- 1) przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów (w tym opracowanie zaleceń dla gmin odnoszących się do przeprowadzenia kampanii informacyjno-promocyjnych dotyczących postępowania z odpadami, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów)¹¹;
- 2) działania na rzecz współpracy w zakresie zapobiegania powstawania odpadów pomiędzy interesariuszami Ministerstwem Środowiska, organizacjami zrzeszającymi przemysł, konsumentami, jednostkami samorządu terytorialnego¹²;
- 3) kampanie promujące hierarchię sposobów postępowania z odpadami, w tym mniej konsumpcyjny styl życia oraz ekoprojektowanie¹³.

Szacunkowe nakłady finansowe na realizację ww. zadań określono na łączną kwotę 8 000,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 16-21)

W okresie objętym kontrolą w NFOŚiGW nie opracowano i nie wdrożono programu priorytetowego odnoszącego się bezpośrednio do dofinansowania realizacji zadań z zakresu gospodarki olejami odpadowymi, w tym celów i kierunków określonych w Kpgo 2022 i Kpgo 2028 związanych z zapobieganiem powstawania olejów odpadowych. Finansowanie przedsięwzięć dotyczących gospodarki olejami odpadowymi możliwe było w ramach czterech wdrożonych programów priorytetowych: „Racjonalna gospodarka odpadami część 2) Instalacje gospodarowania odpadami”, „Ochrona powierzchni ziemi”; „Edukacja ekologiczna” oraz „Usuwanie porzuconych odpadów”.

Ww. programy były skierowane m.in. do jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, podmiotów publicznych działających w imieniu Skarbu Państwa, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, przedsiębiorstw państwowych, spółek prawa handlowego, przedsiębiorców, spółdzielni, organizacji non profit posiadających status organizacji pożytku publicznego pełniących funkcję „banków żywności”; Polskiego Związku Łowieckiego, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

(akta kontroli str. 16-21, 635-643)

Ww. programy nie wskazywały rodzajów przedsięwzięć możliwych do dofinansowania z zakresu gospodarki olejami, a budżety tych programów nie określały puli środków finansowych przeznaczonych wprost na przedsięwzięcia dotyczące gospodarki olejami odpadowymi. W związku z tym w trakcie kontroli NIK nie można było ustalić, kwoty środków wypłaconych na zadania związane z gospodarką olejami odpadowymi ani procentowego udziału poszczególnych form udzielonego wsparcia dla tych

¹⁰ W Tabeli 44 - Harmonogram rzeczowo-finansowy rekomendowanych działań, str. 122 Kpgo 2022, dalej: „Harmonogram” lub „Harmonogram rzeczowo-finansowy Kpgo 2022”.

¹¹ Termin realizacji zgodnie z Harmonogramem określono jako „do końca 2018 r.”, a szacunkowe nakłady finansowe na to działanie określono na 4,0 mln. zł.

¹² Termin realizacji zgodnie z Harmonogramem określono jako „wdrożenie od 2016 r.”, a szacunkowe nakłady finansowe na to działanie określono na 1,0 mln. zł.

¹³ Termin realizacji zgodnie z Harmonogramem określono jako „2016-2019 r.”, a szacunkowe nakłady finansowe na to działanie określono na 3,0 mln. zł.

przedsięwzięć. Wynikało to z faktu, że zadania, w których uwzględniano oleje odpadowe stanowiły jedynie element dofinansowania całego przedsięwzięcia związanego z usuwaniem porzuconych odpadów bądź remediacją zanieczyszczonego terenu.

Budżety programów priorytetowych umożliwiających realizację zadań związanych z gospodarką olejami odpadowymi kształtowały się następująco:

- program priorytetowy „Racjonalna gospodarka odpadami”¹⁴, którego okres wdrażania przewidziano na lata 2015-2030, zakładał budżet w wysokości 8 700 000,0 tys. zł, w tym z przeznaczeniem na udzielenie dofinansowania w formie dotacji w wysokości 3 150 000,0 tys. zł i 5 550 000,0 tys. zł na udzielenie dofinansowania w formie pożyczki;
- program priorytetowy „Usuwanie porzuconych odpadów”¹⁵, którego okres wdrażania przewidziano na lata 2019-2026, zakładał budżet w wysokości 600 000,0 tys. zł, w tym z przeznaczeniem na udzielenie dofinansowania w formie dotacji w wysokości 400 000,0 tys. zł i 200 000,0 tys. zł na udzielenie dofinansowania w formie pożyczki;
- program priorytetowy „Ochrona powierzchni ziemi”¹⁶, którego okres wdrażania przewidziano na lata 2015-2030, zakładał budżet w wysokości 134 390,0 tys. zł, w tym z przeznaczeniem na udzielenie dofinansowania w formie dotacji w wysokości 59 330,0 tys. zł i 75 060,0 tys. zł na udzielenie dofinansowania w formie pożyczki;
- program priorytetowy „Edukacja ekologiczna”¹⁷, którego okres wdrażania przewidziano na lata 2015-2028, zakładał budżet w wysokości 380 000,0 tys. zł, w całości z przeznaczeniem na udzielenie dofinansowania w formie dotacji.

(akta kontroli str. 162-166)

¹⁴ Rodzaje przedsięwzięć objęte programem: 1) budowa lub modernizacja stacjonarnych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych; 2) rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych; 3) rozwój infrastruktury technicznej procesów logistycznych związanych z pozyskaniem, magazynowaniem i dystrybucją niesprzedanych lub niespożytych artykułów żywnościowych; 4) rozwój infrastruktury technicznej procesów logistycznych związanych z magazynowaniem, oraz późniejszym unieszkodliwieniem tusz dzików w obszarze objętym restrykcjami ASF.

¹⁵ Rodzaje przedsięwzięć objęte programem: Usunięcie i zagospodarowanie niewłaściwie składowanych lub magazynowanych odpadów wraz z przeprowadzeniem remediacji powierzchni ziemi w zakresie skutków spowodowanych oddziaływaniem usuwanych odpadów.

¹⁶ Rodzaje przedsięwzięć objęte programem: 1. rekultywacja powierzchni ziemi zdegradowanej działalnością człowieka rozumiana jako przywrócenie wartości użytkowych lub przyrodniczych w szczególności poprzez: 1) usunięcie odpadów, 2) remediację, 3) działania naprawcze, w przypadku zaistnienia szkody w środowisku, 4) ponowne kształtowanie funkcji lub przygotowanie do pełnienia nowych funkcji; 2. zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów lub obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.

¹⁷ Rodzaje przedsięwzięć objęte programem: Przedsięwzięcia edukacyjne, przyczyniające się do zwiększania świadomości ekologicznej, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, realizacji polityk: klimatycznej, ochrony środowiska, ekologicznej i energetycznej Polski oraz tworzenia/poprawy ekologicznych warunków życia, w szczególności w zakresie: • ochrony i poprawy stanu atmosfery; • ochrony zasobów przyrody (w tym różnorodności biologicznej) i krajobrazu; • ochrony wód i zrównoważonej gospodarki wodnej; • przeciwdziałania zmianom klimatu i zagrożeniom środowiska; • adaptacji do zmian klimatu; • bezpieczeństwa ekologicznego i energetycznego (w tym OZE), efektywności energetycznej i racjonalnego gospodarowania energią; • zrównoważonego gospodarowania zasobami; • gospodarki odpadami, w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ); • promocji i poszerzania wiedzy na temat innowacyjnych rozwiązań i technologii służących realizacji celów zawartych w rządowych dokumentach strategicznych, dotyczących ww. obszarów; • zrównoważonego rozwoju, w tym wzorców zrównoważonej konsumpcji; i inne o szczególnym znaczeniu dla realizacji polityki ministra sprawującego nadzór nad NFOŚiGW polegające na realizacji następujących rodzajów przedsięwzięć: 1) Działania wielonarzędziowe, w tym: a) Programy aktywnej edukacji; b) Kampanie informacyjno – edukacyjne. 2) Działania celowane; 3) Budowa, rozbudowa, adaptacja, remont, wyposażenie i doposażenie obiektów służących edukacji ekologicznej.

W okresie objętym kontrolą NFOŚiGW zawarł łącznie 9¹⁸ umów na dofinansowanie przedsięwzięć obejmujących m.in. oleje odpadowe na łączną kwotę 156 023,5 tys. zł, z tego: 7 umów w ramach programu priorytetowego „Usuwanie porzucanych odpadów” w łącznej wysokości 155 671,5 tys. zł i 2 w ramach programu priorytetowego „Ochrona powierzchni ziemi” w łącznej wysokości 352,0 tys. zł. NFOŚiGW nie wydzielił dofinansowania ze względu na poszczególne rodzaje odpadów. Jak wyjaśniła Prezes Zarządu NFOŚiGW „[...] wydzielenie odzysku olejów i kosztów z umów, które dotyczyły szerszego zakresu tematycznego niż tylko unieszkodliwianie olejów odpadowych nie było możliwe. Jest to element do ewentualnej weryfikacji po przeprowadzeniu przeglądu programów priorytetowych.”

(akta kontroli str. 152-157)

Prezes Zarządu NFOŚiGW wyjaśniła m.in., iż: „[...] Budżety programów priorytetowych obejmowały wszystkie typy projektów możliwych do finansowania w tych programach, a więc również działania z zakresu gospodarowania olejami odpadowymi przy czym w [...] programach priorytetowych [...] nie wyodrębniono puli środków przeznaczonych na ten typ przedsięwzięć¹⁹. Z uwagi na powyższe, NFOŚiGW nie może wskazać stopnia wykorzystania środków w w/w programach priorytetowych na zadania z zakresu gospodarki olejami odpadowymi. Ww. programy priorytetowe dotyczyły finansowania skutków niewłaściwego postępowania z olejami odpadowymi, a w ofercie programowej NFOŚiGW nie opracowano i nie uruchomiono programu, który umożliwiałby prawidłowe gospodarowanie olejami odpadowymi.”

(akta kontroli str. 16-21, 29-34)

Stan środków pieniężnych zobowiązania wieloletniego „gospodarowanie odpadami” na koniec poszczególnych lat okresu objętego kontrolą wyniósł:

- 2020 rok – 539 953,0 tys. zł;
- 2021 rok – 491 840,3 tys. zł;
- 2022 rok – 522 248,7 tys. zł;
- 2023 rok – 122 024,6 tys. zł;
- I półrocze 2024 roku – 53 553,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 162-166)

Prezes Zarządu NFOŚiGW wyjaśniła ponadto, że: „Należy zwrócić uwagę, że wskazane [...] programy priorytetowe są finansowane tylko częściowo z wpływów z tytułu opłaty produktowej dotyczącej olejów i preparatów smarowych, zasilającej zobowiązanie wieloletnie „gospodarowanie odpadami”, o którym mowa w art. 401c ust. 9 ustawy – Prawo ochrony środowiska²⁰ [...] Pozostałymi źródłami finansowania są środki funduszu podstawowego, zaś program priorytetowy „Edukacja ekologiczna” również jest częściowo finansowany z innych zobowiązań wieloletnich tj. z zobowiązania „OZE i efektywność energetyczna”, „przeciwdziałanie emisjom” oraz „FNT”²¹. Zobowiązanie wieloletnie „gospodarowanie odpadami” jest zasilane wpływami wskazanymi w art. 401 ust. 7 pkt 7c-11a, 12, 13a i 13b ustawy POŚ, tj.:

¹⁸ Wg stanu na dzień 22 maja 2024 r. – umowy dotyczyły usuwania i zagospodarowania odpadów oraz remediacji terenu zanieczyszczonego.

Umowa zawarta przez NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego pn.: „Wsparcie zadań Ministra Klimatu i Środowiska” nr 2055/2000/WN50/NF-02/D z 21 grudnia 2020 r. z Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym na opracowanie ekspertyzy pn. „Ekspertyza na potrzeby aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (2028)” nie była wykazywana jako dotycząca olejów odpadowych.

¹⁹ Przypis kontrolera: z zakresu gospodarki olejami odpadowymi.

²⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.), dalej: „ustawa POŚ”.

²¹ Przypis kontrolera: FNT - Funduszu Niskoemisyjnego Transportu.

opłatami produktowymi, środkami z tytułu kampanii edukacyjnych, opłatami depozytowymi, opłatami za brak sieci zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji, karami. Przepisy art. 401c ust. 9 ustawy POŚ nie przypisują konkretnych wpływów do poszczególnych celów zobowiązania wieloletniego „Gospodarowanie odpadami”. Odnośnie weryfikowania należnej opłaty produktowej²², to należy zauważyć, że NFOŚiGW jest jedynie beneficjentem opłat, natomiast marszałkowie województw posiadają uprawnienia organów podatkowych względem tych opłat i są odpowiedzialni zarówno za weryfikowanie poprawności ich ustalania, wydawanie decyzji oraz egzekwowanie należności.”.

(akta kontroli str. 29-34)

Prezes Zarządu NFOŚiGW wyjaśniła, że prowadzi przegląd bieżącej oferty programowej NFOŚiGW a także rozważy wprowadzenie nowych programów priorytetowych. Dodała także, że: „Analiza programów toczy się także w zakresie gospodarki odpadami. [...] To nie jest tak, że nie ma w NFOŚiGW programu, który nie dotyczyłby olejów odpadowych. Obecnie są 3 programy priorytetowe, w ramach których mieszczą się oleje odpadowe.”. Odnosząc się do kwestii związanej z zaplanowaniem środków na realizację zadań z zakresu gospodarki olejami odpadowymi Prezes Zarządu NFOŚiGW wyjaśniła: „przeprowadzamy weryfikację programów priorytetowych, dlatego dotychczas nie zostały wprowadzone zmiany w Planie Finansowym” oraz „mam świadomość wyzwania dotyczącego obecnego stanu finansowego zobowiązania wieloletniego z zakresu gospodarki odpadami (niski stan środków)”. Prezes wyjaśniła także, że nie otrzymywała żadnych sygnałów od Ministerstwa Klimatu i Środowiska²³, nie podejmowała żadnych działań w porozumieniu z ministrem oraz nie otrzymywała poleceń od ministra, aby stworzyć ofertę programową dotyczącą finansowania zadań wynikających z Kpgg 2028 dotyczących olejów odpadowych.

(akta kontroli str. 152-157)

Prezes Zarządu NFOŚiGW sprawujący funkcję od 30 sierpnia 2019 r. do 31 maja 2020 r. odnosząc się do faktu, że oferta programowa NFOŚiGW koncentrowała się na usuwaniu skutków niewłaściwego gospodarowania odpadami, a nie promowaniu programów związanych z zapobieganiem powstawania odpadów w szczególności w zakresie olejów odpadowych zeznał, że „W 2018-2019 roku istotnym problemem były płonące składowiska porzuconych odpadów. Zmieniały się przepisy prawa w tym zakresie²⁴ a na Fundusz nałożono obowiązek finansowania i wspierania utylizacji niebezpiecznych oraz groźnych dla życia i zdrowia odpadów. [...] W mojej ocenie – w odniesieniu do tej frakcji przepracowanych olejów tworzenie jakiegokolwiek oferty

²² Wpływy z tytułu opłaty produktowej pochodzą z:

- opłat produktowych pobieranych na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, pomniejszone o część opłat produktowych z tytułu opakowań przekazywanych do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- opłat produktowych, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
- opłat produktowych, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach.
- opłat produktowych, o których mowa, o których mowa w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

²³ Dalej: „MKiŚ”.

²⁴ Przypis kontrolera: Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu Gospodarowania Odpadami w piśmie z 27 września 2024 r.: „W 2019 roku nastąpiły zmiany w prawie regulujące nadzwyczajny tryb postępowania z nielegalnie magazynowanymi odpadami. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1579), wprowadziła zmiany w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r. poz. 701, z późn. zm.). Jedną z zmian było dodanie art. 26a ustawie o odpadach, dotyczącego przypadku gdy ze względu na zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi lub środowiska konieczne jest niezwłoczne usunięcie odpadów, właściwy organ podejmuje wtedy działania polegające na usunięciu odpadów i gospodarowaniu nimi.”.

finansowania ze środków NFOŚiGW było przedwczesne, ponieważ najpierw należało stworzyć przepisy prawa, które zamykałyby ten obieg i pozwalały śledzić obieg tych substancji, a dopiero potem finansować działania związane zapobieganiem powstawania tych niebezpiecznych zjawisk.”.

(akta kontroli str. 104-109)

NFOŚiGW nie przeprowadził analizy i identyfikacji grup beneficjentów potencjalnie zainteresowanych skorzystaniem z dofinansowania na przedsięwzięcia związane z gospodarką olejami odpadowymi w ramach programów priorytetowych. Skutkiem tego NFOŚiGW w okresie objętym kontrolą nie promował możliwości udzielenia dofinansowania zadań dotyczących gospodarki olejami odpadowymi wśród tej grupy odbiorców. NFOŚiGW nie zorganizował także szkoleń nakierowanych na tę konkretną grupę potencjalnych beneficjentów (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzenie nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 38-41, 56-83)

Środki na realizację zadań wynikających z Kpgo 2022 ujęte w Harmonogramie rzeczowo-finansowym Kpgo 2022 nie zostały także uwzględnione w Strategii działania NFOŚiGW na lata 2021-2024 przyjętej przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW 25 września 2020 r. Jak zeznał Prezes Zarządu NFOŚiGW sprawujący funkcję w okresie od 20 sierpnia 2020 r. do 23 lutego 2022 r. „[...] oleje odpadowe mieściły się w programach dot. likwidacji odpadów, odpadów w obiegu zamkniętym, edukacji ekologicznej.”.

(akta kontroli str. 91-97)

NFOŚiGW jako instytucja wdrażająca Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko²⁵ w okresie objętym kontrolą nie dysponował środkami z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonymi na realizację zadań związanych z gospodarką olejami odpadowymi. W zakresie działań POLiŚ, dla których NFOŚiGW pełnił funkcję Instytucji Wdrażającej, nie przewidziano finansowania projektów dotyczących olejów odpadowych. Prezes Zarządu wyjaśniła, że: „[...] obszar wsparcia został określony w programie operacyjnym i Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych POLiŚ, co ograniczało do minimum możliwość decydowania przez NFOŚiGW o typach projektów możliwych do wsparcia.”.

NFOŚiGW jako Instytucja Wdrażająca Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Priorytetu FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności, Działanie FENX.01.04. Gospodarka odpadami oraz gospodarka o obiegu zamkniętym Typ FENX.01.04.6 Działania edukacyjno-informacyjne społeczeństwa w szczególności w obszarze zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prowadzenia działań w gospodarce odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami oraz w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym, co zostało opisane na stronie 11 i 12 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 16-21)

W okresie objętym kontrolą do NFOŚiGW złożono 22 wnioski na realizację przedsięwzięć w ramach programów „Usuwanie porzuconych odpadów” oraz „Ochrona powierzchni ziemi”, których przedmiotem było m.in. usunięcie i zagospodarowanie niewłaściwie składowanych lub magazynowanych olejów odpadowych oraz przeprowadzenie remediacji. Natomiast w ramach programu „Racjonalna gospodarka odpadami” nie złożono żadnego wniosku o udzielenie dofinansowania na przedsięwzięcia dotyczące budowy lub modernizacji instalacji do regeneracji olejów odpadowych.

²⁵ Dalej: „POLiŚ”.

Złożone wnioski dotyczyły udzielenia dofinansowania ze środków krajowych na łączną kwotę 747 875,7 tys. zł, w tym 2 (z 22) wnioski dotyczyły udzielenia dofinansowania w formie pożyczki, a pozostałe wnioski udzielenia bezzwrotnej formy dofinansowania. Spośród złożonych wniosków NFOŚiGW odrzucił ²⁶ a w odniesieniu do 9 zawarł umowy o udzielenie dofinansowania w formie dotacji na łączną kwotę 156 023,5 tys. zł. Pozostałe 7 wniosków było w trakcie rozpatrywania²⁷, w 1 przypadku Wnioskodawca zrezygnował z ubiegania się o dofinansowanie a w odniesieniu do 1 wniosku, który został odrzucony, trwało rozpatrywanie odwołania²⁸. Szczegółowemu badaniu poddano 8 z 9 umów łącznie na 155 901,49 tys. zł, w ramach których dofinansowywane były działania w zakresie usuwania olejów odpadowych (dotyczące usuwania odpadów i remediacji terenu).

(akta kontroli str. 16-21)

Szczegółowym badaniem zostały objęte przedsięwzięcia wskazane przez NFOŚiGW, które zarówno w dokumentacji aplikacyjnej o dofinansowanie jak i w dokumentacji po zakończeniu przedsięwzięcia wykazywały występowanie olejów odpadowych. Jak wyjaśniła Kierownik Wydziału Finansowania Krajowego w Departamencie Gospodarowania Odpadami przedsięwzięcia realizowane w ramach ww. umów „dotyczyły różnych rodzajów odpadów i faktycznie oleje nie zostały tam wyróżnione, gdyż Fundusz wskazuje w umowie o dofinansowanie efekty zgodnie z obowiązującą w Funduszu listą efektów rzeczowych i ekologicznych, gdzie nie ma kategorii „oleje odpadowe”. Jak wyjaśniła Prezes Zarządu NFOŚiGW „określanie składu odpadów odbywa się na podstawie badania próbek, wobec powyższego, przedsięwzięcia, które są na etapie oceny lub dla których efekt ekologiczny określony w umowie nie został jeszcze potwierdzony, mogą nie wykazywać na tym etapie występowania odpadów olejowych. Dodatkowo, w niektórych przypadkach odpady klasyfikowano pod ogólnymi kodami np. 16 81 01* - Odpady wykazujące właściwości niebezpieczne albo 19 12 11* - Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów zawierające substancje niebezpieczne, wobec czego zidentyfikowanie szczegółowego składu odpadów było utrudnione bądź niemożliwe.”.

(akta kontroli str. 152-160)

Siedem z 8 umów objętych szczegółowym badaniem zostało prawidłowo i terminowo rozliczonych. Jedna umowa pozostawała w realizacji. Zawierane przez NFOŚiGW aneksy w przypadku badanych umów dotyczyły m.in. zmian w harmonogramie rzeczowo-finansowym oraz zmian terminów osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego czy wysokości udzielonego dofinansowania. Aneks nr 1/334 do jednej z umów²⁹ objętych szczegółowym badaniem, został zawarty 10 miesięcy po upływie terminów zakończenia realizacji przedsięwzięcia, osiągnięcia efektu rzeczowego i efektu ekologicznego określonych w tej umowie, (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 168-229)

²⁶ Ze względu na brak zasadności finansowania bądź ze względów formalnych.

²⁷ Wg stanu na dzień 22 maja 2024 r.

²⁸ W ramach korekty wniosku na etapie oceny według kryteriów dostępu nie przedłożono zaktualizowanej decyzji, wydanej na podstawie art. 26a ustawy o odpadach, spójnej z terminami realizacji przedsięwzięcia wskazanymi we wniosku o dofinansowanie, uwzględniającej udostępnienie terenu na potrzeby realizacji przedsięwzięcia co najmniej do 15.11.2026 r. (zgodnie z planowanym terminem zakończenia przedsięwzięcia wskazanym w formularzu wniosku).

²⁹ Nr 164/2021/Wn12/OZ-po-go/D z 4 lutego 2021 r.

W okresie objętym kontrolą NFOŚiGW zawarł umowę nr 2055/2000/WN50/NF-02/D z 21 grudnia 2020 r.³⁰ z IOŚ-PIB o dofinansowanie w formie dotacji (do kwoty 771,2 tys. zł) na opracowanie ekspertyzy pn. „Ekspertyza na potrzeby aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (2028)”.

W sporządzonej przez IOŚ – PIB ekspertyzie zidentyfikowane zostały problemy w zakresie gospodarki olejami m.in. brak efektywnego mechanizmu kontroli wprowadzanych na rynek produktów olejowych, a co za tym idzie brak danych o wielkości i strukturze rynku olejów w Polsce, transfer produktów smarowych jako komponentów paliw ciekłych, brak egzekwowania obowiązków przedsiębiorców w zakresie gospodarowania olejami w aspekcie opłaty produktowej, praktykowane pozbywanie się zużytych olejów poprzez ich uwolnienie do środowiska gruntowego lub wodnego, skutkujące powstawaniem zanieczyszczenia oraz używanie zużytych olejów jako olejów opałowych i ich spalanie w nieodpowiednich instalacjach. Prezesi NFOŚiGW (sprawujący funkcję w okresie objętym kontrolą) zeznali/wyjaśnili, że nie otrzymali polecenia od ministra właściwego ds. klimatu zabezpieczenia środków w planie finansowym NFOŚiGW na realizację zadań, które IOŚ-PIB zdefiniował w ekspertyzie i które następnie zostały ujęte w dokumencie strategicznym jakim był Kpgg 2028.

W trakcie obowiązywania ww. umowy NFOŚiGW nie przeprowadzał kontroli jej realizacji, pomimo że na podstawie § 8 ust. 4 umowy miał taką możliwość. Kierownik Wydziału Edukacji Ekologicznej wyjaśnił, że „NFOŚiGW nie przeprowadzał kontroli na miejscu. [...] IOŚ-PIB z uwagi na wieloletnią współpracę z Narodowym Funduszem dobrze zna warunki udzielania dofinansowania przedsięwzięć w ramach obowiązujących programów priorytetowych, jak też wewnętrzne przepisy w zakresie prawidłowego rozliczania umów. Innym kryterium kwalifikującym umowę do przeprowadzenia kontroli jest kwota dofinansowania przekraczająca 1 000 000 zł [...] Ponadto, realizacja przedsięwzięcia przypadła na okres pandemii SARS-CoV-2, ograniczając w wielkim stopniu możliwość kontaktów bezpośrednich.”. Przedstawiciele NFOŚiGW brali udział w spotkaniu podsumowującym realizację umowy, które odbyło się 24 sierpnia 2022 r., zapoznając się z zakresem ekspertyzy i potwierdzając kompletność sporządzonego dokumentu, pomimo że jego zakres rzeczowy nie był zgodny z zakresem rzeczowym określonym w umowie.

IOŚ – PIB 28 listopada 2022 r. przedłożył w NFOŚiGW ekspertyzę będącą przedmiotem umowy oraz pismo³¹ z MKiŚ akceptujące jej treść i sprawozdanie z realizacji umowy. Osiągnięcie efektu rzeczowego umowy zostało potwierdzone notatką ze spotkania podsumowującego realizację umowy oraz ww. pismem z MKiŚ – na tej podstawie NFOŚiGW wypłacił wynagrodzenie IOŚ-PIB z tytułu realizacji umowy nr 2055/2000/WN50/NF-02/D z 21 grudnia 2020 r. Tym samym NFOŚiGW rozliczył udzielone dofinansowanie w formie dotacji na ww. zadanie, pomimo że ekspertyza będąca przedmiotem umowy nie zawierała wszystkich elementów określonych w pkt 5 szczegółowego opisu przedsięwzięcia stanowiącego załącznik do tej umowy (szczegółowy opis w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontrol str. 91-93, 110-157)

³⁰ Umowa została zawarta w ramach programu priorytetowego „Wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki klimatycznej i środowiskowej”, który przewidywał rodzaje zadań takich jak m.in. opracowania, analizy, raporty, ekspertyzy, opinie, prace studialne, naukowo-badawcze służące wspieraniu i wypełnianiu zobowiązań ministra właściwego do spraw klimatu i środowiska oraz ministrów właściwych do spraw energii i gospodarki wodnej, w tym ekspertyzy na potrzeby przygotowania aplikacji do Programu LIFE, a także warsztaty, targi, wizyty studyjne i konferencje naukowe organizowane w kraju i zagranicą.

³¹ Pismo znak: DGO-PGO.0311.5.2022.

W NFOŚiGW określono wzór umowy obowiązujący przy zawieraniu umów w ramach programów priorytetowych umożliwiających dofinansowanie zadań z zakresu gospodarki olejami odpadowymi, w którym w części ogólnej uwzględniono zapisy zapewniające monitorowanie realizowanych zadań, w tym możliwość żądania dokumentów potwierdzających prawidłowe wykonywanie umowy, a także możliwość przeprowadzania kontroli u beneficjenta w trakcie realizacji umowy i po jej zakończeniu. W 6 (z 8) umowach objętych szczegółowym badaniem NFOŚiGW przeprowadzał kontrole realizacji umów, które zostały udokumentowane w formie protokołu.

Wymagania NFOŚiGW w zakresie sposobu przedstawiania przez beneficjentów efektów ekologicznych były określone w programach i kartach efektu ekologicznego załączonych do wniosku, a następnie stanowiących załącznik do umowy o dofinansowanie. Umowy objęte szczegółowym badaniem³² zawierały informacje o celach i wskaźnikach ich realizacji oraz określały efekty rzeczowe i ekologiczne zadania. Mierniki efektu ekologicznego przedsięwzięcia zapewniały informację o wpływie przedsięwzięcia na środowisko.

(akta kontroli str. 38-41, 168-169, 598-628)

W Kpgo 2028 zidentyfikowano problemy dotyczące gospodarki odpadami oraz wyznaczono na ich podstawie cele i kierunki działań a także wskazano, jako potencjalne źródło finansowania rekomendowanych działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów³³, środki NFOŚiGW. Rekomendowane do podjęcia działania obejmowały:

- przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii informacyjno-edukacyjnej na temat ZPO i przeciwdziałaniu zaśmiecaniu (lp.1);
- realizacja corocznego badania dotyczącego świadomości społeczeństwa w zakresie ZPO, w tym w szczególności dotyczącego rodzaju i ilości ponownego użycia produktów (lp. 2);
- kampanie promujące hierarchię sposobów postępowania z odpadami, w tym mniej konsumpcyjny styl życia (lp.7);
- akcje edukacyjne w zakresie ZPO dla instytucji publicznych, skutkujące wprowadzaniem w nich konkretnych działań w zakresie ZPO (w tym ZPO żywności) oraz włączaniem kryteriów związanych z ochroną środowiska, w tym ZPO (także ZPO żywności) do zamówień publicznych (lp.14).

W okresie objętym kontrolą w planie finansowym NFOŚiGW nie wyodrębniono środków wyłącznie na realizację działań określonych w Kpgo 2028, w szczególności dotyczących olejów odpadowych.

(akta kontrol str. 44-46)

Jak wyjaśniła Prezes Zarządu NFOŚiGW: „Zgodnie z Kpgo 2028 NFOŚiGW nie jest odpowiedzialny za wdrażanie wyżej opisanych działań, został wskazany jedynie jako potencjalne źródło finansowania. Jako organ/instytucję wykonującą wskazano: ministra właściwego do spraw klimatu.”.

Prezes Zarządu NFOŚiGW wyjaśniła ponadto, że „wniosek o dofinansowanie zadania pjb³⁴ pn.: „Wsparcie zadań Ministra Klimatu i Środowiska w obszarze działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych w zakresie zrównoważonego

³² Umowa nr 491/2019/D z 03.10.2019 r., Umowa nr 399/2021/D z 13.05.2021 r., Umowa nr 164/2021/D z 02.04.2021, Umowa nr 1934/2020/D z 27.10.2020 r., Umowa nr 1871/2020/D z 01.12.2020 r., Umowa nr 3041/2022/D z 21.07.2022 r., Umowa nr 209/2023/D z 08.05.2023 r. i Umowa nr 1541/2023/D z 13.10.2023 r.

³³ Dalej: „ZPO”.

³⁴ Przypis kontrolera: skrót oznacza „państwowe jednostki budżetowe”.

wykorzystania zasobów, poprawy stanu środowiska i zmian klimatu”, złożonym przez MKiŚ wpisuje się m.in. w realizację rekomendowanych zadań wynikających z Kpgg 2028.

W programie priorytetowym „Edukacja ekologiczna” zaplanowano kwotę umów do podpisania ze zobowiązania wieloletniego gospodarka odpadami w wysokości 1 000,0 tys. zł.

NFOŚiGW jako Instytucja Wdrażająca Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie w ramach Priorytetu FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności, Działanie FENX.01.04. Gospodarka odpadami oraz gospodarka o obiegu zamkniętym Typ FENX.01.04.6 Działania edukacyjno-informacyjne społeczeństwa w szczególności w obszarze zapobiegania powstawaniu odpadów oraz prowadzenia działań w gospodarce odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami oraz w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Nabór wniosków dotyczył realizacji projektów, w których większość zadań miała zasięg ponadregionalny (minimum 3 regiony NUTS2), w tym m.in. działań edukacyjno-informacyjnych podnoszących świadomość ekologiczną społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami oraz przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym. Celem projektu było propagowanie prośrodowiskowych wzorców konsumpcji, zapobiegania powstawaniu odpadów, w tym ponownego użycia i naprawy przedmiotów, selektywnego zbierania odpadów oraz prowadzenia wszelkich działań w gospodarce odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. Działania zaplanowane w ramach przedmiotowych projektów informacyjno-edukacyjnych nie mogą prowadzić do osiągnięcia zysku finansowego przez wnioskodawcę projektu.”.

Nabór na realizację działań w ramach Priorytetu Typ FENX.01.04.6 odbywał się w NFOŚiGW w terminie od 26 kwietnia do 28 czerwca 2024 r. Kwota środków przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach naboru wyniosła 20 000,00 tys. zł. W ramach naboru wpłynęło 10 wniosków dotyczących projektów edukacyjnych bądź informacyjno-edukacyjnych z zakresu przede wszystkim gospodarki w obiegu zamkniętym łącznie na 26 354,72 tys. zł, przy czym wnioskowana wartość dofinansowania wyniosła 20 927,68 tys. zł.

(akta kontroli str. 16-27)

W lipcu 2020 roku został opublikowany³⁵ raport UN Global Compact Network Poland³⁶ pn. „Gospodarka olejami zużyтыми – założenia reformy i propozycja ustawy”, który powstał we współpracy z Ministerstwem Rozwoju, Ministerstwem Finansów i Ministerstwem Klimatu, organizacjami pozarządowymi oraz przedstawicielami branży paliwowej zawierający m.in. założenia reformy i propozycję zmiany ustawy o opłacie produktowej. Raport regulacyjny dla olejów zużytych był kontynuacją działań podejmowanych w celu ograniczenia szarej strefy w tym segmencie rynku zidentyfikowanych m.in. w raporcie UN GCNP z 2019 roku - Gospodarka olejami zużyтыми – propozycje zmian ustawy³⁷, który powstał w wyniku porozumienia z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii oraz porozumienia z Ministerstwem Finansów i Krajową Administracją Skarbową. Współautorem raportu z 2019 roku był Prezes Zarządu NFOŚiGW³⁸ pełniący wówczas także funkcję Pełnomocnika Prezesa

³⁵ https://ungc.org.pl/wp-content/uploads/2021/04/raport-OLEJE_GCNP_www.pdf, dalej: „raport z 2020 r.”

³⁶ Dalej: „UN GCNP”.

³⁸ W okresie od 30 sierpnia 2019 r. do 31 maja 2020 r.

Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze”³⁹. W raporcie tym podano zbiorcze zestawienie podmiotów prowadzących działalność w zakresie gospodarki olejami odpadowymi, tj. wytwórców, zbierających, recyklerów i innych⁴⁰.

(akt kontroli str. 56-83, 91-109, 158-160)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. NFOŚiGW nie przeprowadził analizy i identyfikacji grup beneficjentów potencjalnie zainteresowanych skorzystaniem z dofinansowania na przedsięwzięcia związane z gospodarką olejami odpadowymi w ramach programów priorytetowych, co było postępowaniem nierzetelnym. Skutkiem tego NFOŚiGW w okresie objętym kontrolą nie promował możliwości udzielenia dofinansowania zadań dotyczących gospodarki olejami odpadowymi wśród tej grupy odbiorców, w szczególności w zakresie programu priorytetowego pn. „Racjonalna gospodarka odpadami”, w ramach którego w latach 2017-2024 możliwe było uzyskanie dofinansowania na przedsięwzięcia dotyczące budowy lub modernizacji instalacji do regeneracji olejów odpadowych. Nie został jednak złożony żaden wniosek o udzielenie wsparcia finansowego w ww. zakresie, a mimo tego NFOŚiGW nie zorganizował szkoleń nakierowanych na tę konkretną grupę potencjalnych beneficjentów. Takie postępowanie było niezgodne z celami działania NFOŚiGW określonymi w art. 400b ust. 2a Poś, tj. tworzeniem warunków do wdrażania finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności poprzez zapewnienie wsparcia działaniom służącym temu wdrażaniu oraz jego promocję, a także poprzez współpracę z innymi podmiotami.

NFOŚiGW nie przeprowadził własnej analizy dotyczącej grup potencjalnych beneficjentów, do których należało skierować ofertę programową oraz nie skorzystał np. ze zbiorczego zestawienia podmiotów prowadzących działalność w zakresie gospodarki olejami odpadowymi (na podstawie wydanych zezwoleń) ujętego w ogólnodostępnym raporcie UN GCNP z 2020 roku, w którym wskazano ogółem 5 404 wytwórców olejów odpadowych.

(akt kontroli str. 56-83, 91-109, 158-160)

Zastępca Prezesa Zarządu NFOŚiGW wyjaśnił, że: „[...] katalog beneficjentów programu priorytetowego „Racjonalna gospodarka odpadami” obejmuje zarówno przedsiębiorców oraz jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, nie ograniczając dostępu, do ubiegania się o wsparcie żadnej z grup beneficjentów potencjalnie zainteresowanych dofinansowaniem ze środków NFOŚiGW w ramach proponowanej oferty. Również katalog zadań możliwych do dofinansowania w ramach programu „Racjonalna gospodarka odpadami” uwzględnia propozycję dofinansowania zarówno zagospodarowania odpadów komunalnych, jak również odpadów innych niż komunalne, nie wykluczając żadnego rodzaju odpadów. Biorąc powyższe pod uwagę nie było zasadne przeprowadzenie przez NFOŚiGW pogłębionej analizy dotyczącej grup

³⁹ Zarządzenie nr 40 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 marca 2018 r. w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Prezesa Rady Ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” (M. P. z 2021 r. poz. 283).

⁴⁰ Dane w opracowaniu pochodzą z informacji przesłanych przez urzędy marszałkowskie poszczególnych województw, 50 firm zbierających olej odpadowy (niektóre o ponadwojewódzkim oddziaływaniu) oraz 16 podmiotów zagospodarowujących oleje odpadowe, w tym zagospodarowujących odpady w procesie:

- spalania - 4 podmioty;
- regeneracji - 3 podmioty;
- odzysku - 6 podmiotów;
- recyklingu - 1 podmiot;
- regeneracji i odzysku – 2 podmioty.

beneficjentów potencjalnie zainteresowanych skorzystaniem z oferowanego dofinansowania”. Ponadto wyjaśnił, że „w okresie objętym kontrolą nie zaistniały widoczne przesłanki zwiększenia atrakcyjności oferty programowej dla potencjalnych beneficjentów w zakresie zagospodarowania olejów odpadowych. NFOŚiGW nie odnotował wyraźnych sygnałów wskazujących na konieczność zmiany oferty programowej w tym zakresie, zarówno ze strony potencjalnych beneficjentów, jak i Ministerstwa Klimatu i Środowiska”, a Prezes Zarządu NFOŚiGW wyjaśniła, że: „[...] patrzymy nie na rodzaj odpadów czy kategorie beneficjenta, ale tworzymy programy, które są pojemne i rozwiązują dany problem.”.

(akta kontroli str. 56-83)

Prezes Zarządu NFOŚiGW sprawujący funkcję od 30 sierpnia 2019 r. do 31 maja 2020 r. zeznał: „[...] zetknąłem się z problemem olejów przepracowanych będąc Pełnomocnikiem Premiera ds. programu Czyste Powietrze. Funkcję tę pełniłem od marca 2018 r. do 30 maja 2020 r. W pierwszej połowie 2019 r. razem z moimi współpracownikami z biura pełnomocnika zdiagnozowaliśmy istnienie gigantycznego problemu środowiskowego polegającego na dostępności w obrocie handlowym pieców na przepracowany olej silnikowy. [...] Kiedy zaczęliśmy pracować nad rozwiązaniem tej kwestii okazało się, że jest to bardzo złożony i kompleksowy problem ponieważ Polska i administracja rządowa nie dysponuje żadnymi wiarygodnymi danymi dotyczącymi wprowadzania do produkcji olejów silnikowych i recyklingu zużytych już olejów odpadowych. [...] Efekty naszych prac zostały opublikowane w raporcie pt. *Gospodarka olejami zużytymi – propozycje zmiany ustawy* opublikowanym w lipcu 2019 r. Raport ten podsumowywał pracę urzędników biura pełnomocnika ds. Czystego Powietrza, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii i Ministerstwa Finansów nad tym w jaki sposób powinno wyglądać kompleksowe podejście do olejów zużytych w Polsce. [...] W czasie kiedy byłem Prezesem, jako Pełnomocnik Premiera w Biurze Pełnomocnika Premiera ds. Programu Czyste Powietrze stworzyliśmy projekt podstaw prawnych, którymi próbowaliśmy zainteresować urzędników Ministerstwa Klimatu i Środowiska w celu ich wprowadzenia. [...] Póki nie było podstaw prawnych, które porządkowałyby obrót olejami odpadowymi w Polsce nie widziałem podstaw do angażowania środków publicznych w przeciwdziałanie powstawania negatywnych konsekwencji gospodarowania tymi odpadami ponieważ bez jasnych i wyraźnych przepisów prawa nie da się rozwiązać tego problemu poprzez tworzenie programów NFOŚiGW.”.

(akta kontroli str. 104-109)

Kierownik Wydziału Finansowania Krajowego w Departamencie Gospodarowania Odpadami, która merytorycznie był odpowiedzialny za nadzór nad rozpatrywaniem wniosków składanych przez Beneficjentów i nadzór nad zawartymi na podstawie tych wniosków umów wyjaśniła: „[...] nie przypominam sobie aby zapytania podmiotów zewnętrznych dotyczące gospodarowania olejami odpadowymi wpływały do Funduszu w związku z tym nie widziałam potrzeby zmiany oferty programowej, która w aktualnym – choć ogólnym brzmieniu – umożliwia finansowanie przedmiotowych przedsięwzięć.”.

(akta kontroli str. 158-160)

Jak wyjaśniła pełniąca obowiązki Dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami „[...] informacja o aktualnej ofercie programowej NFOŚiGW oraz o zmianach w ofercie znajduje się na stronie internetowej NFOŚiGW z uwzględnieniem trwających jak i planowanych naborów w ramach poszczególnych programów.”. Ponadto dodała, że: „[...] przedstawiciele

Narodowego Funduszu bardzo często uczestniczą w konferencjach i zjazdach branżowych oraz wydarzeniach związanych ze specjalistycznymi targami, przybliżając potencjalnym Beneficjentom ofertę finansowania przedsięwzięć obejmujących także finansowanie inwestycji polegających na budowie nowych, rozbudowie lub modernizacji istniejących instalacji odzysku, w tym recyklingu odpadów poprzez prezentacje i indywidualne spotkania.". Dodatkowo wskazała, że: „[...] wszystkim zainteresowanym udzielane są również informacje w formie pisemnej, elektronicznej, też telefonicznej, jak również w drodze spotkań bezpośrednich, czy też online [...] w związku z brakiem zainteresowania i zapytań w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi – nie zidentyfikowano potrzeby przygotowania oferty finansowej dedykowanej wyłącznie tym odpadom, a tym samym realizacji dedykowanych szkoleń.”.

(akta kontroli str. 38-41, 56-83)

Jak wyjaśnił Zastępca Prezesa Zarządu „[...] w okresie objętym kontrolą nie zaistniały widoczne przesłanki zwiększenia atrakcyjności oferty programowej dla potencjalnych beneficjentów w zakresie zagospodarowania olejów odpadowych. NFOŚiGW nie odnotował wyraźnych sygnałów wskazujących na konieczność zmiany oferty programowej w tym zakresie, zarówno ze strony potencjalnych beneficjentów, jak i Ministerstwa Klimatu i Środowiska.”.

(akta kontroli str. 56-83)

Wszystkie osoby, zajmujące stanowisko Prezesa Zarządu NFOŚiGW w okresie objętym kontrolą w składanych wyjaśnieniach i zaznaniach wskazały, że do NFOŚiGW nie wpływały zapytania potencjalnych beneficjentów dotyczące możliwości dofinansowania realizacji zadań z zakresu gospodarki olejami odpadowymi, a promowanie oferty programowej odbywało się m.in. podczas konferencji, targów, spotkań z beneficjentami. Działania promocyjne prowadzone przez NFOŚiGW nie dotyczyły wprost możliwości uzyskania dofinansowania na zadania związane z olejami odpadowymi ale obejmowały całościowo zakresy poszczególnych programów priorytetowych. Ww. osoby wyjaśniły również, że nie otrzymywały od Ministra właściwego ds. klimatu polecenia zabezpieczenia środków w budżecie NFOŚiGW na rzecz realizacji zadań wynikających z Kpg 2028.

(akta kontroli str. 16-21,29-34, 91-109)

Zdaniem NIK, NFOŚiGW powinien organizować szkolenia prezentujące założenia programów priorytetowych dla zidentyfikowanych grup przyszłych beneficjentów tak aby dotrzeć do jak najszerszego grona podmiotów zainteresowanych uzyskaniem dofinansowania.

NIK nie podziela stanowiska przedstawionego przez pełniącą obowiązki Dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami w złożonych wyjaśnieniach, iż „[...] nie zidentyfikowano potrzeby przygotowania oferty finansowej dedykowanej wyłącznie w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi, a tym samym realizacji dedykowanych szkoleń”, gdyż brak zainteresowania możliwością skorzystania z dofinansowania tego typu zadań może świadczyć o braku wiedzy potencjalnych beneficjentów z zakresu istniejącej oferty programowej NFOŚiGW a działania promocyjne zostały skierowane do niewłaściwej grupy odbiorców. Ponadto, brak określenia katalogu beneficjentów programów priorytetowych uniemożliwiło przygotowanie oferty programowej odpowiadającej na potrzeby podmiotów faktycznie zainteresowanych skorzystaniem z dofinansowania NFOŚiGW z zakresu gospodarki olejami odpadowymi oraz skuteczne prowadzenie działań promujących możliwość uzyskania dofinansowania na realizację konkretnych zadań z tego obszaru.

2. NFOŚiGW zawarł z Gminą Bytom w dniu 4 marca 2022 r. aneks nr 1/334 do umowy nr 164/2021/Wn12/OZ-po-go/D z 4 lutego 2021 r., tj. 10 miesięcy po upływie terminów zakończenia realizacji przedsięwzięcia, osiągnięcia efektu rzeczowego i efektu ekologicznego określonych w tej umowie, co było działaniem nierzetelnym.

Terminy zakończenia realizacji przedsięwzięcia⁴¹, osiągnięcia efektu rzeczowego i efektu ekologicznego określone w rozdziale IV Warunki szczególne ust. 3-5 ww. umowy zawartej pomiędzy NFOŚiGW a Gminą Bytom zostały wyznaczone na 30 kwietnia 2021 r. W dniu 4 marca 2022 r., tj. ponad 10 miesięcy po upływie ww. terminów, strony zawarły aneks nr 1/334, w którym wprowadzono zmiany m.in. w zakresie ust. 3-5 rozdziału IV ww. umowy, tj. dokonano wydłużenia terminów zakończenia realizacji przedsięwzięcia, osiągnięcia efektu rzeczowego i efektu ekologicznego z 30 kwietnia 2021 r. na 30 czerwca 2022 r.

Kierownik Wydziału Finansowania Krajowego w Departamencie Gospodarowania Odpadami wyjaśniła: „[...] Umowa została zawarta z opóźnieniem [...] w chwili obecnej nie jestem w stanie stwierdzić z czego to opóźnienie wynikało, natomiast należy zaznaczyć, że lata 2020, 2021 i 2022 był to okres objęty restrykcjami związanymi ze stanem epidemicznym w Polsce i być może to było powodem. [...] Beneficjent 25 czerwca 2021 r. zamiast dokumentów rozliczeniowych przedłożył pismo w sprawie zmiany umowy. W związku z upływem w dniu 30 kwietnia 2021 r. umownego terminu zakończenia przedsięwzięcia warunki umowy wymagały aktualizacji [...] Uzgodnienia ostatecznych zmian umowy z Beneficjentem trwały do lutego 2022 r. [...] Nie jestem w stanie stwierdzić z czego wynikał długi czas prowadzenia uzgodnień z Beneficjentem i termin zawarcia aneksu. zakładam, że miały na to wpływ ograniczenia w związku z COVID-19 i obciążenia pracowników Funduszu.”.

(akta kontroli str. 158-160, 170-197)

3. NFOŚiGW rozliczył udzielone dofinansowanie w formie dotacji na zadanie polegające na sporządzeniu dokumentu pn. „Ekspertyza na potrzeby aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (2028)”, zrealizowane na podstawie umowy nr 2055/2020/Wn50/NE-OZ/D zawartej 21 grudnia 2020 r. z IOŚ-PIB, pomimo, że nie zawierała ona wszystkich elementów określonych w pkt. 5. szczegółowego opisu przedsięwzięcia stanowiącego załącznik do umowy.

„Ekspertyza na potrzeby aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (2028)” została przygotowana przez IOŚ-PIB na potrzeby aktualizacji KpgO. W umowie (rozdział IV) w warunkach szczególnych jako dokumenty potwierdzające osiągnięcie efektu rzeczowego (tj. przygotowanie ekspertyzy) wyszczególniono: notatkę ze spotkania podsumowującego realizację przedsięwzięcia oraz sprawozdania z realizacji, zaakceptowane przez ministra właściwego do spraw klimatu i środowiska.

Po zakończeniu prac przez IOŚ-PIB w dniu 24 sierpnia 2022 r. zgodnie z postanowieniami umowy⁴² odbyło się spotkanie podsumowujące, w którym uczestniczyli przedstawiciele NFOŚiGW i IOŚ-PIB. Z tego spotkania została sporządzona notatka w której zawarto informację, że „[...] w dniu 24.08.2022 r. IOŚ-PIB na spotkaniu podsumowującym przedstawił prezentację obrazującą sposób realizacji przedsięwzięcia. Wskazany został zakres do realizacji

⁴¹ Usunięcie i utylizacja odpadów niebezpiecznych porzuconych na terenie działki o nr ewid. 143/25 obr. Łagiewniki w Bytomiu.

⁴² W rozdziale IV umowy pn. „Warunki szczególne” w pkt 8 określono dokumenty potwierdzające osiągnięcie Efektu rzeczowego Przedsięwzięcia.

i omówiona została oraz zaprezentowana wynikowo (zawartość opisów, tabel i wykresów) każda pozycja zakresu przedsięwzięcia.”.

Zgodnie z pkt. 5. szczegółowego opisu przedsięwzięcia stanowiącego załącznik do umowy nr 2055/2020/Wn50/NE-OZ/D IOŚ-PIB zobowiązany był do przedstawienia m.in. informacji o rodzajach, liczbie, rozmieszczeniu i mocach przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów wskazując w szczególności rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów przedstawione w tabelach oraz graficznie na mapce poglądowej w podziale na województwa m.in. dla odpadów niebezpiecznych w tym odrębnie dla następujących rodzajów instalacji:

- spalarnie i współspalarnie odpadów niebezpiecznych,
- stacje demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- instalacji do regeneracji olejów odpadowych;
- instalacje do regeneracji odpadów zawierających PCB.

Do każdej z instalacji IOŚ-PIB miał obowiązek podać nazwę podmiotu zarządzającego, nazwę instalacji, lokalizację (adres), moce przerobowe odnoszące się do odpadów. Szczegółowy zakres (celowość szczegółowej inwentaryzacji wszystkich instalacji do przetwarzania wszystkich rodzajów odpadów na poziomie krajowym) wraz z graficznym rozmieszczeniem (ograniczenie danych w zestawieniach – oczekiwane formaty i zawartość oraz prezentacja graficzna) miały zostać ustalone ostatecznie na roboczo.

Analiza ekspertyzy wykazała, że w wykazie instalacji recyklingu odpadów olejowych ujętych zostało jedynie 10 instalacji (z 15 funkcjonujących). Ponadto, w zatwierdzonej przez MKiŚ ekspertyzie znalazły się jedynie dane dotyczące instalacji recyklingu do procesów R3 i R5⁴³, nie zawarto w niej natomiast danych dotyczących instalacji do głównego procesu związanego z olejami odpadowymi tj. do procesu R9⁴⁴. Ponadto analiza danych zawartych w ekspertyzie dotyczących olejów odpadowych wykazała, że do jej sporządzenia IOŚ-PIB wykorzystał dane z 2017 i 2018 r. pomimo, iż była ona sporządzana na potrzeby Kpgo 2028, który ma obowiązywać w latach 2022-2028. IOŚ-PIB, jako podmiot prowadzący BDO⁴⁵, miał dostęp do danych pochodzących z BDO.

Ponadto analiza uwag zgłoszonych w toku przeprowadzonego opiniowania i konsultacji publicznych do projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2028 (projekt załącznika z dnia 14 czerwca 2022 r.) wykazała, że informacje zawarte w ekspertyzie sporządzonej przez IOŚ-PIB, które zostały wykorzystane przez MKiŚ przy sporządzeniu Kpgo 2028 zawierały nierzetelne dane dotyczące:

- a). rodzajów procesów odzysku, tj. nieprawidłowego wskazania jako procesów odzysku olejów odpadowych procesów R3 i R5;
- b). nieaktualności wykorzystanych danych, na podstawie których sporządzono Ekspertyzę na potrzeby aktualizacji Kpgo 2028, a następnie projekt Kpgo 2028, tj. danych z lat 2017-2019 (uwagi nr 1 i 5 w Tabeli 1);
- c). niedostatecznej identyfikacji instalacji, które zostały przedstawione liczbowo na poszczególnych rysunkach – postulat dodania informacji o nazwach instalacji i ich mocach przerobowych (uwagi nr 1 i 136 w Tabeli 3).

⁴³ Procesy odzysku odpadów wskazane w wykazie procesów odzysku w Załączniku nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.).

⁴⁴ Proces odzysku odpadów wskazany w wykazie procesów odzysku w Załączniku nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.).

⁴⁵ BDO - Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami, o której mowa w ustawie dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r. poz. 21, z późn. zm.).

Jak wyjaśnił Kierownik Wydziału Edukacji Ekologicznej „[...] celem przedsięwzięcia było przygotowanie ekspertyzy zawierającej analizę potrzebną do przygotowania przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska projektu aktualizacji Krajowego planu gospodarki odpadami 2028 (aKpgg). Narodowy Fundusz nie jest odpowiedzialny za przygotowanie dokumentów strategicznych jakim jest Krajowy plan gospodarki odpadami 2028 (aKpgg), będzie natomiast uczestniczył w realizacji działań w nim zawartych w ramach aktualnej oferty programowej.”.

Ponadto Kierownik Wydziału Edukacji Ekologicznej wyjaśnił, że: „Zarówno zakres rzeczowy umowy został wykonany w pełni, czego potwierdzeniem jest dokument „Rozliczenie rzeczowe” z dnia 20.12.2022 r. (zaakceptowane również przez Wydział Kontroli Rozliczeń i Zamykania Umów oraz Wydział Księgowości i Rozliczeń) – [...], jak i dokumenty potwierdzające osiągnięcie efektu rzeczowego (notatka ze spotkania podsumowującego realizację przedsięwzięcia oraz sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia, zaakceptowane przez ministra właściwego do spraw klimatu i środowiska) zostały sporządzone i dostarczone zgodnie z warunkami określonymi w umowie. Spełnione zostały zatem wymogi umowne, konieczne do akceptacji wykonania umowy i nie było podstaw do zgłoszenia zastrzeżeń do realizacji przedsięwzięcia.”.

(akta kontroli str. 647-649)

Starszy specjalista w Zespole Ekspertyz i Prac Badawczych Wydziału Edukacji Ekologicznej wyjaśniła, że „Zgodnie z warunkami umowy (IV Warunki Szczególne, pkt. 8), Beneficjent zobowiązany był do dostarczenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu rzeczowego i zobowiązań tych dochował, przedstawił zarówno wynik rzeczowy w postaci ekspertyzy, jak i potwierdzenie wyniku rzeczowego, tj. notatkę ze spotkania podsumowującego realizację przedsięwzięcia oraz sprawozdanie z realizacji przedsięwzięcia, zaakceptowane przez ministra właściwego do spraw klimatu i środowiska. Biorąc pod uwagę powyższe, nie było powodów do braku akceptacji rozliczenia rzeczowego.”.

(akta kontroli str. 657-658)

Główny Księgowy wyjaśniła, że „Płatność końcowa jest zatwierdzana do wypłaty w przypadku stwierdzenia, że właściwe komórki dokonały akceptacji rozliczenia finansowego oraz rozliczenia rzeczowego. Rozliczenie rzeczowe, ekologiczne i/lub rozliczenie trwałości na podstawie dokumentów przekazanych przez beneficjenta przygotowuje komórka ekologiczna. Kontrola dokumentacji rozliczenia rzeczowego jest realizowana przez komórkę ds. kontroli rozliczeń, a następnie rozliczenie rzeczowe jest akceptowane przez komórkę ds. kontroli rozliczeń i komórkę ekologiczną. Przedmiotowe rozliczenie rzeczowe zostało zaakceptowane przez ww. komórki w dniu 11 stycznia 2023 r. i dlatego stanowiło podstawę do wypłaty płatności końcowej.”.

(akta kontroli str. 662-663)

Pełniąca obowiązki Dyrektora Departamentu Weryfikacji Rozliczeń wyjaśniła, że: „Departament Weryfikacji Rozliczeń weryfikuje osiągnięcie efektu rzeczowego przedsięwzięcia na podstawie dokumentów wymienionych w pkt. 8 Warunków szczególnych umowy dotacji. W tym przypadku notatki ze spotkania podsumowującego realizację przedsięwzięcia oraz sprawozdania zaakceptowanego przez ministra właściwego do spraw klimatu i środowiska. Dokumenty te zostały sporządzone i dostarczone zgodnie z warunkami określonymi w umowie. Departament Weryfikacji Rozliczeń nie ingeruje w zakres merytoryczny zadania”.

(akta kontroli str. 653)

NIK nie podziela stanowiska Kierownika Wydziału Edukacji Ekologicznej i ocenia działanie NFOŚiGW związane z wypłaceniem wynagrodzenia za przedmiot umowy zrealizowany jako działanie niezgodnie z jej postanowieniami. Zadaniem NFOŚiGW, określonym w § 9 ust. 4 umowy było sprawdzenie zakresu rzeczowego dokumentu, którego przygotowanie zostało zlecone na podstawie umowy o udzielenie dofinansowania w formie dotacji.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Przeprowadzenie analizy grup beneficjentów zainteresowanych uzyskaniem wsparcia finansowego ze środków NFOŚiGW z zakresu gospodarki olejami odpadowymi.
2. Zapewnienie wsparcia działaniom służącym wdrażaniu finansowania z zakresu gospodarki olejami odpadowymi poprzez ich promocję, w tym w szczególności poprzez przeprowadzanie szkoleń skierowanych do konkretnych grup beneficjentów, do których kierowana jest oferta programowa NFOŚiGW.
3. Wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej w celu zapewnienia:
 - rzetelnej weryfikacji zakresu rzeczowego zrealizowanych umów i zaprzestania finansowania przedsięwzięć zrealizowanych niezgodnie z zawartą umową;
 - wyeliminowania przypadków zawierania aneksów do umów po upływie określonych w tych umowach terminów zakończenia przedsięwzięcia, osiągnięcia efektu rzeczowego i efektu ekologicznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Środowiska NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 29 października 2024 r

Kontrolerzy

Władysława Siekierska-Szarejko
główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Justyna Cymerys-Cesarz
główny specjalista kontroli
państwowej

.....
podpis

Zmiany w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał: Paweł Trzaskowski
Dyrektor Departamentu Środowiska

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska
p.o. Dyrektor
Paweł Trzaskowski

.....
podpis